

Potentialer ved synkron onlineundervisning – med underviserens egne ord

Pernille Gøtz¹, TEACH, Det Humanistiske Fakultet, Københavns Universitet

Med corona-pandemiens udbrud i foråret 2020 blev alle undervisere kastet ud i at omdanne deres undervisning til onlineformater. Corona-pandemien betød, at digitalisering af uddannelser blev tvunget igennem som et mål i sig selv snarere end et middel til at imødekomme fagnære, pædagogisk-didaktiske udfordringer med digitale redskaber. Omlægningen er derfor problematisk, da formålet med digitalisering ikke bør være digitalisering – det bør være at understøtte læring (se bl.a. Hamilton et al., 2016).

For at styrke brug af onlineredskaber og digitale redskaber til at understøtte studerendes læring er det vigtigt, at undervisere kan kvalificere, hvad blended, online- og campusundervisning er og kan (Hrastinski, 2019); herunder kritisk reflektere over potentialer, faldgruber og effekt ved digitaliseringen af uddannelserne. Forhåbentlig kan kvalificeringen af potentialer informere strategiske satsninger på uddannelsesområdet, så fokus kommer på at sætte læringsorienterede rammer for blended undervisning – og måske også for ren onlineundervisning – i fremtiden.

Men hvor skal vi starte for at kvalificere diskussionen om potentialer? Hvordan tager vi højde for, at kvalificeringen tager afsæt i det fagdidaktiske og kontekstnære?

I efteråret 2020 har jeg afholdt kurser i aktiverende, varieret onlineundervisning via Zoom for mere end 150 professorer, lektorer og eksterne lektorer på Københavns Universitet. I starten af kurset inddelte jeg kursisterne i grupper à tre til fire personer. Jeg bad dem om at dele deres umiddelbare tanker om potentialer ved synkron onlineundervisning i Zoom. Undervejs skrev de noter i Google Docs.

Nedenstående er et udpluk af underviserens noter fra sessionen. Jeg har kategoriseret noterne, men fastholdt den oprindelige ordlyd i noterne for at vise, hvordan underviserne *selv* formulerede potentialerne. Det har jeg gjort for at fastholde autenticiteten af udsagnene og ikke "forvanske" dem med mit læringsteoretiske sprog og analyse. Af pladshensyn har jeg slettet gentagelser, gode råd og noter, der ikke var direkte relateret til potentialer.

I anledning af DUTs særlige corona-nummer er nedenstående derfor et vidnesbyrd om, hvad KU-undervisere umiddelbart opfattede som potentialer ved synkron onlineundervisning via Zoom i efteråret 2020 – med deres egne ord.

---

¹ Kontakt: nrj980@ku.dk

Interaktion med digitale redskaber

- Brug af Google Docs giver mulighed for 'integreret' gruppearbejde, hvor grupperne finder inspiration hos hinanden.
- Students are positive about polls, permit them to reflect on things.
- The polls may be easier in Zoom than in offline teaching.
- Afstemninger, som kan deles med alle.
- Inddrager elever, der ellers ikke ville fylde så meget (de introverte kommer til orde). En mere jævn inddragelse af alle.
- Opbygning af fælles ressourcer i løbet af kurset, som man kan vende tilbage til og genbruge undervejs.
- Løbende feedback fra de studerende for at se, om de er med.
- Giver mulighed for at uddybe og gentage.

Gruppearbejde i Zoom

- Gruppearbejde mere hurtigt og effektivt.
- Breakout rooms allow you to make new groups, mixing students in new ways.
- Store potentialer i breakout rooms - gode samtaler, stille og roligt, fokuseret; koncentreret; Zoom organiserer.
- De studerende præsterer bedre på Zoom end i klasseværelset - som om de skal sætte sig op til en TV-præsentation!
- Breakout rooms nyttige - vigtigt at de studerende kan se ansigter.
- Spændende med breakout rooms fx til projekt- og studiegrupper.

Fleksibilitet og deltagelse

- Højere mødedeltagelse.
- Kan deltage på rejse eller halvsløj.
- Særligt sårbare er mere på.
- Nemt for de studerende at være med, fordi de kan deltage, hvor de end er, og de kan gemme sig.
- Geographical flexibility, reduction of travelling.
- Kan skabe bedre dialog og tryghed (et lille rum).

Skriftlighed

- Mere skriftlighed, fokus på præcision og produktion.
- Øvelse i og bedre kvalitet af peer feedback ifm. øget skriftlighed.
- Potentiale i skriveøvelser, når man sidder hjemme.

Samarbejde med eksterne

- Nemmere at få gæsteoplægsholdere til at deltage, også til kortere oplæg, hvor det ellers kan være svært mht. transport etc.
- Involvering af ekstern ressource i undervisning - både ift. tilkobling af studerende og af eksterne ressourcer på tværs af geografiske områder.
- Muligheder i at lave fælles kurser på tværs af universiteter.

Vejledning

- Vejledning fungerer rigtig godt; man kan mødes meget hurtigt, når man ikke skal mødes fysisk.
- Det gør det nemmere at arbejde konkret med teksten, da man kan dele skærmen.
- Specialeklynger - mindre grupper skaber tryghed.
- Nemt at tage kortere, og måske flere, vejledningsseancer (og dermed mere effektivt).
- 1-1 lærer-elev undervisning fx specialevejledning.

Litteratur:

Hamilton, E.R., Rosenberg, J.M. & Akcaoglu, M. (2016): The Substitution Augmentation Modification Redefinition (SAMR) Model: a Critical Review and Suggestions for its Use. *TechTrends* **60**, 433–441 (2016).
<https://doi.org/10.1007/s11528-016-0091-y>

Hrastinski, S. (2019): What Do We Mean by Blended Learning? *TechTrends* **63**, 564–569 (2019).
<https://doi.org/10.1007/s11528-019-00375-5>

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den.

Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives ift. ovenstående bibliografiske oplysninger

© **Copyright**
DUT og artiklens forfatter

Udgivet af
Dansk Universitetspædagogisk Netværk